

RÆLINGEN
KOMMUNE

Planstrategi 2020-23

Rælingen kommune

Vedtatt 17.06.2020

Innhold

Kapittel 1: Bærekraftig utvikling og kommunens plansystem	3
Planlegging og bærekraftig utvikling	3
Planstrategi og plansystemet	4
Gjeldende kommuneplan og behov for revidering	4
Revidering av andre planer	5
Rammer for planlegging i Rælingen kommune.....	6
Nasjonale forventninger til planleggingen.....	6
Regionale forventninger til planlegging	7
Kapittel 2: Dette er Rælingen.....	9
Innbyggere i Rælingen	9
Befolkningsprognose	10
Næringsutvikling.....	11
Økonomiske rammer og virkemidler	12
Kultur, frivillighet og fritid	13
Samfunnssikkerhet og beredskap	14
Kapittel 3: Utviklingstrekk og utfordringer	16
Leve og mestre hele livet	17
Klima og miljø	21
Areal og transport.....	23
Kapittel 4: Planer og strategidokumenter (politisk behandling).....	26

Kapittel 1: Bærekraftig utvikling og kommunens plansystem

Planlegging og bærekraftig utvikling

Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling

Planstrategiens formål er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å møte kommunens behov, og legge til rette for ønsket utviklingen for kommunen. Dette vil gjelde både kommuneplanen og andre planer. Planstrategien er ikke en plan og skal derfor ikke vedta mål eller strategier.

En bærekraftig utvikling skal imøtekomme behovene vi har i dag uten å ødelegge mulighetene for de som kommer etter oss. Høsten 2015 vedtok FNs medlemsland 17 mål for en bærekraftig utvikling - en felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030 (figur 1.) Disse bærekraftsmålene vil påvirke norsk politikk nasjonalt, regionalt og kommunalt. Engasjerte kommuner bidrar til bærekraftige løsninger. Bærekraftig utvikling handler om sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft.

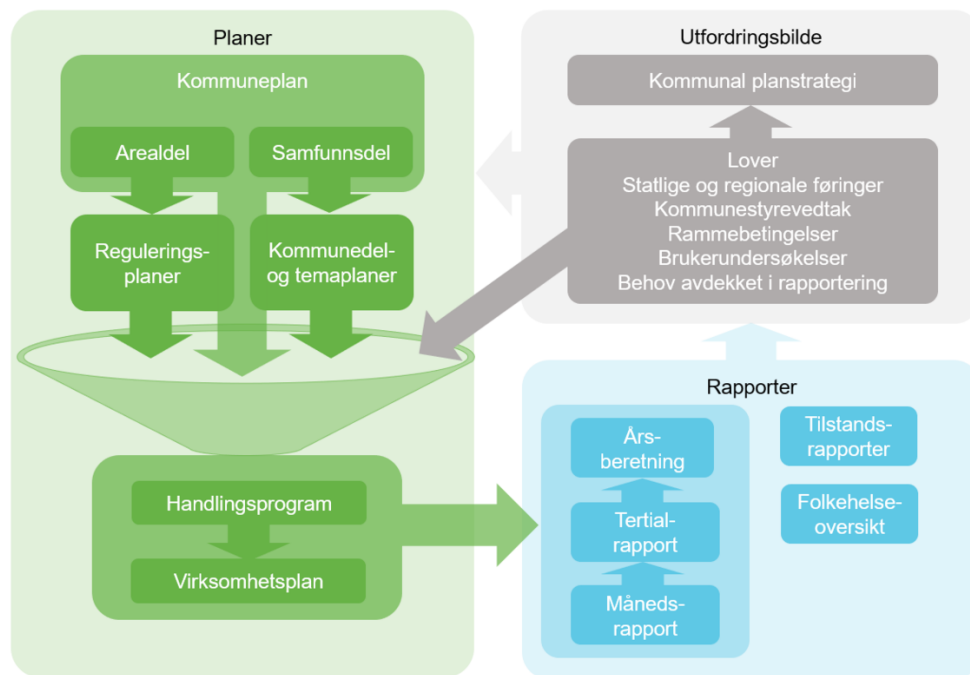
Figur 1. FNs 17 bærekraftsmål.

Planstrategien kobler kommunens utfordringer til bærekraftsmålene, og kommuneplanens samfunnsdel vil enda tydeligere vise hvilke strategier kommunen vil ha for å nå disse målene. Planstrategien viser en situasjonsbeskrivelse av viktige samfunnsoppgaver for Rælingen kommunen, samt hvilke utfordringer kommunen har og planer som er nødvendig for å løse utfordringene. Dokumentet viser også en helhetlig oversikt over kommunens planer og strategier, hvor det går fram når en plan skal revideres.

Planstrategi og plansystemet

Kommuneplanen

Kommuneplanen er det øverste styringsdokumentet i kommunen (figur 2). Den skal gi retning til samfunnsutviklingen, og andre planer skal bidra til å gjennomføre målene den setter. Kommuneplanen har en samfunnsdel og en arealdel, som sammen skal ivareta kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver (plan og bygningsloven § 11-1).

Figur 2. Styringssystemet i Rælingen kommune.

I Rælingen kommune utgjør *handlingsprogrammet med økonomiplanen* kommuneplanens handlingsdel. Økonomiplanen inneholder de fire neste budsjettårene. Den omfatter hele kommunens virksomhet og gir en oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.

Kommuneplanens arealdel dekker hele kommunens areal. Arealdelen viser sammenhengen mellom mål og strategier i samfunnsdelen og ønsket arealbruk. Planen styrer den langsiktige arealutviklingen i kommunen og setter rammer for framtidige tiltak og arealbruk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas. Kommuneplanens arealdel er juridisk bindende og styrende for mer detaljerte reguleringsplaner (område- eller detaljreguleringsplan) og utbyggingstiltak.

Gjeldende kommuneplan og behov for revidering

Gjennom vedtak av planstrategien tar kommunestyret stilling til om gjeldene kommuneplan helt eller delvis skal revideres. I tillegg tar kommunestyret stilling til om det er behov for andre planer i valgperioden, eventuelt revidering eller oppheving av planer. Kommuneplanens samfunnsdel 2014-2025 ble vedtatt av kommunestyret 11.12.2013. Kommuneplanens arealdel 2014-2025 ble vedtatt av kommunestyret 26.08.2015. Gjeldende kommuneplan ble ikke revidert ved forrige kommunestyreperiode.

Erfaringer med gjeldende kommuneplan er at den er generell og har mange mål og strategier. Det er behov for en samfunnsdel med tydeligere prioriterte satsingsområder, som

gir retning for oppfølging i valgperioden. I arbeidet med ny samfunnsdel må det også avklares hvilke av bærekraftsmålene Rælingen i særlig grad kan bidra til å følge opp. Bærekraftig utvikling er ikke nytt for Rælingen kommune. Våre *overordna hensyn* i den gjeldende kommuneplanen og øvrig planarbeid i kommunen bygger på bærekraftsprinsippene. Men i revideringen av samfunnsdelen må vi tydeligere legge FNs 17 bærekraftsmål til grunn.

For at kommunen i større grad skal kunne ha en gjennomføringsrettet og effektiv planlegging er det også behov for en tydeligere arealdel, basert på et grundigere kunnskapsgrunnlag i tråd med overordna føringer og retningslinjer. Videre er det behov for en tydeligere samordning mellom samfunnsdelen og arealdelen.

Kravet om at kommuneplanen skal bygge på bærekraftsmålene, samt de utfordringene kommunen har som samfunn og organisasjon fordrer at både samfunnsdelen og arealdelen revideres i perioden.

Revidering av andre planer

I tillegg til kommuneplan og økonomiplan utarbeider kommunen en rekke planer, som temaplaner, kommunedelplaner og strategier. Oversikten i tabellen bakerst i dokumentet viser hvilke planer kommunen har og når de planlegges revidert.

I fireårsperioden vil det bli satt i gang et arbeid for å se på en forenkling av plansystemet. Det vil bli viktig å klargjøre hvilke typer planer vi har og hvilke en ønsker å videreføre i samme form, revidere eller oppheve.

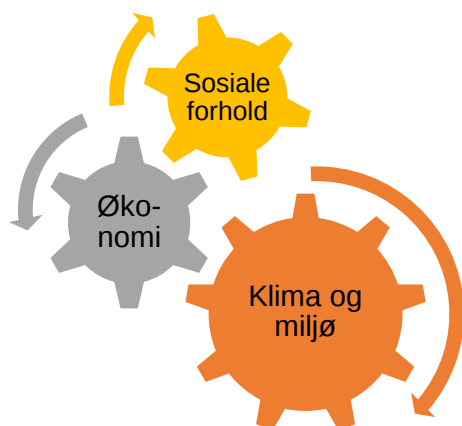
Rammer og forutsetninger for revisjonsarbeidet, prioriterte tema, alternative strategier, opplegg for medvirkning med mer vil bli avklart i planprogrammet for kommuneplanprosessen.

Rammer for planlegging i Rælingen kommune

Nasjonale forventninger til planleggingen

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. Dette går fram av plan- og bygningsloven § 6-1. De nasjonale forventningene skal følges opp i kommunenes arbeid med planstrategier og planer, og legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen. I forventningene som ble vedtatt i mai 2019, har Regjeringen bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer. Bærekraftsmålene blir derfor som nevnt en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen, og legges som ramme og premisser for planstrategien.

For å skape bærekraftig utvikling må verdenssamfunnet jobbe på tre områder:

Dette blir ofte kalt de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling. Det er sammenhengen mellom disse tre dimensjonene som avgjør om noe er bærekraftig.

Fylkesmannen i Oslo og Viken sitt forventningsbrev 2019 retter søkelys på sentrale oppgaver kommunene forvalter og som regjeringen spesielt er opptatt av og har klare forventninger om.

Barnekonvensjonen er implementert i norsk lov, og ved grunnlovsendringen i 2014 ble barns rettigheter presisert. Fylkesmannen trekker særlig fram barns rett til å bli hørt, og at barns beste skal vurderes i alle typer saker. I arbeidet med planstrategien har både ungdomsrådet og barn og unges kommunestyre gitt innspill til utfordringsbildet.

Selv om mange skoler jobber godt for å gi elevene en trygg og god skolehverdag, uttrykkes det fra Fylkesmannen en bekymring over et økende antall meldinger om skoler som bryter

aktivitetsplikten etter opplæringsloven. Det er viktig at skolene jobber kontinuerlig og systematisk for å *forebygge mobbing* og for å *fremme helse, trivsel og læring* for elevene.

Videre forventes det at kommunene tar opp *boligsosiale hensyn* i areal- og samfunnsplanleggingen og vektlegger utjevning av sosiale helseforskjeller i sitt planarbeid. Psykisk helse skal inkluderes som en likeverdig del av folkehelsearbeidet.

Plan- og bygningsloven pålegger kommunen å forebygge risiko gjennom sin rolle som kommunal planmyndighet. Fylkesmannen trekker fram at risikobildet er i endring og at kommunen derfor bør ha spesiell oppmerksomhet mot konsekvensene av klimaendringer og sårbarheten i IKT og samfunnskritisk infrastruktur.

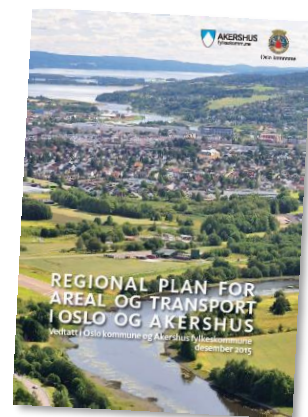
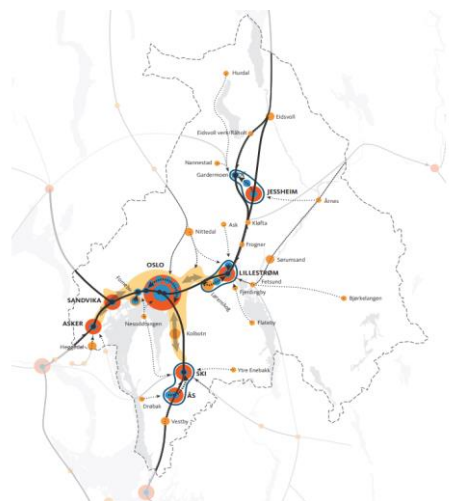
Regionale forventninger til planlegging

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus (RATP) kom i 2015 og handler om hvordan areal og transport kan samordnes bedre i regionen.

Hva betyr dette for oss?

Minimum 80 % av bolig- og arbeidsplassveksten i kommunen skjer innenfor prioriterte vekstområder, som skal ligge nord i kommunen.

Fjerdingby er i den regionale planen utpekt som Rælingens prioriterte tettsted.

Figur 3. Prioriterte vekstområder i Oslo og Akershus.

Den regionale planen fastslår areal- og transportstrategier, samt retningslinjer som skal styre utviklingen i Oslo og Akershus. Det legges opp til en sterkere konsentrasjon av bolig- og arbeidsplassveksten til noen prioriterte vekstområder, og en tilsvarende klar begrensning på spredt vekst utenfor disse områdene (figur 3). Det er forventet at det legges til rette for høy vekst i nærhet til ulike handels- og tjenestetilbud, der kollektivtransporten er konkurransedyktig med bil, og der det er ledig kapasitet eller planlagt økt kapasitet i det regionale kollektivtransportnettet.

Minimum 80% av bolig- og arbeidsplassveksten i kommunen skal skje innenfor prioriterte vekstområder, nær eksisterende tjenestetilbud og offentlig kommunikasjon. De resterende 20 % kan ligge utenfor de prioriterte vekstområdene, hvor det skal kunne tilrettelegges for noe utbygging.

Med utgangspunkt i forventet regional vekst og føringer i den regionale planen forventes det at kommunen utarbeider et dimensjoneringsgrunnlag for bolig- og arbeidsplassvekst i kommunen fram mot 2030, hvor kommunen fastsetter en langsiktig vekstgrense rundt prioriterte vekstområder.

Bybåndssamarbeidet

For å følge opp den regionale planen om en felles areal- og transportstruktur deltar Rælingen i en arbeidsgruppe for felles strategisk areal- og transportplanlegging i bybåndet sammen med kommunene Oslo, Lørenskog, Lillestrøm, Bærum, Asker, Nordre Follo, samt Fylkesmannen i Oslo og Viken, Viken fylkeskommune og transportaktørene Statens Vegvesen, Ruter, Jernbanedirektoratet og Bane NOR. Oslo kommune leder dette samarbeidet. Bybåndet er det sammenhengende byområdet mellom Oslo, Lillestrøm, Nordre Follo og Asker, som skal ta en høy andel av veksten i befolkning og arbeidsplasser.

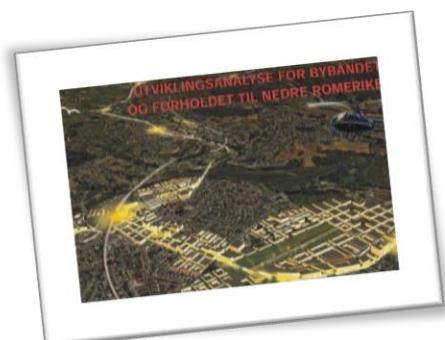

Bybåndssamarbeidet har utarbeidet en veileder for fortetting og transformasjon med bykvalitet i bybåndet, som ble ferdigstilt i 2019. Veilederen beskriver prosesser og metoder for fortetting og transformasjon med bykvalitet.

Interkommunalt samarbeid

Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) er et regionråd for politisk og administrativ håndtering av saker som omfatter kommunene Rælingen, Lørenskog, Nittedal, Aurskog-Høland og Lillestrøm. I tillegg er Viken fylkeskommune med i det interkommunale samarbeidet. SNR skal ivareta samordning og fremme regionens interesser regionalt og nasjonalt, særlig innen areal- og transport og næringsutvikling.

SNR har utarbeidet felles uttalelser til Regional areal- og transportplan for Oslo og Akershus, til Nasjonal Transportplan (NTP) og konseptvalgutredning (KVU) for Oslo-avet. SNR har også i byregionprogrammet utarbeidet en utviklingsanalyse for tvillingbyene (Lørenskog/Skedsmo), som ble ferdigstilt i 2018.

Andre regionale planer

Føringer i disse regionale planer legges til grunn for plan- og utredningsarbeid i Rælingen kommune:

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus

Regional plan for handel, service og senterstruktur

Regional plan for innovasjon og nyskaping i Oslo og Akershus fram mot 2025

Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2016 - 2030

Regional plan for kulturminner og kulturmiljø

Regional plan for klima og energi

Regional plan for masseforvaltning

Kapittel 2: Dette er Rælingen

Innbyggere i Rælingen

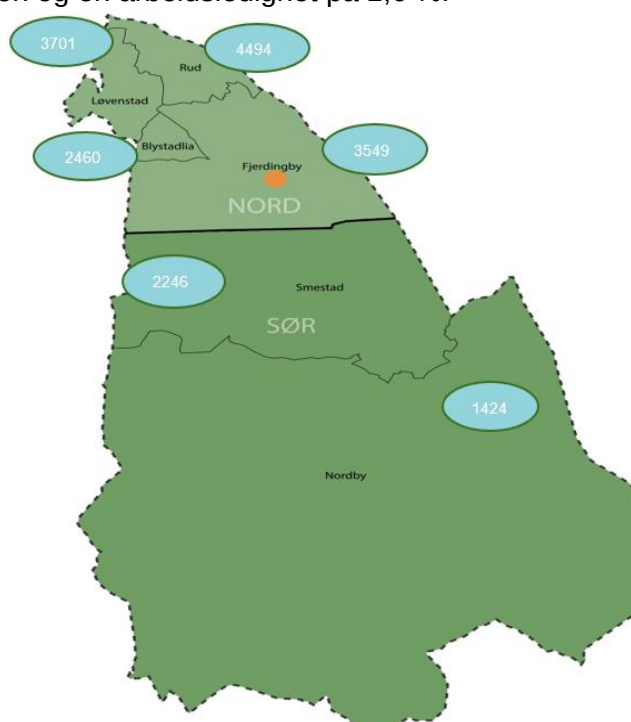

Kommunen har i overkant av 18 500 innbyggere hvor barn og ungdom utgjør 26 prosent av befolkningen, og eldre utgjør 12 prosent. Prosentandelen eldre er lavere i Rælingen enn i fylket og landet, men forventes å øke i årene framover. Andelen innbyggere som er i yrkesaktiv alder er noe høyere i Rælingen enn den er i fylket og landet. Det er ca. 9500 sysselsatte i kommunen og en arbeidsledighet på 1,6 %.

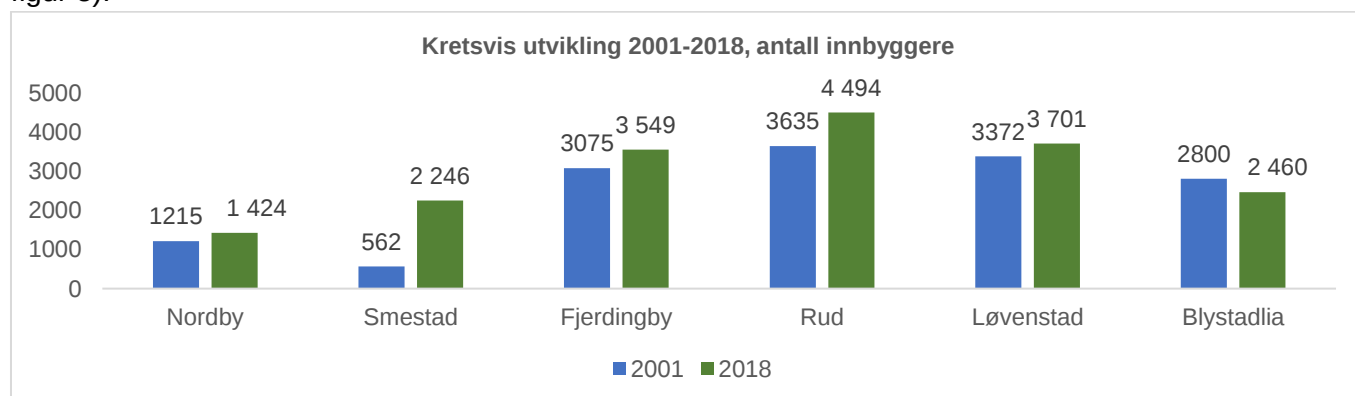
Omtrent en fjerdedel av befolkningen i Rælingen har

innvandrerbakgrunn. Både andel innvandrere totalt og andel norskfødte innvandrere er høyere i Rælingen enn gjennomsnittet i fylket og landet. Rælingen er en utpreget flyttekommune med høy mobilitet i befolkningen. Det er mange som flytter både til og fra kommunen (ca. 8 - 10 % av befolkningen årlig). Kommunen har relativt sett mange som fødes og relativt sett få som dør i befolkningen. Dette gir store årlige fødselsoverskudd og vekst i befolkningen.

Kommunen deles inn i 6 områder eller kretser hvor Rud er den største kretsen i kommunen etter antall innbyggere (figur 4). Alle kretsene har hatt vekst i antall innbyggere i perioden 2001-2018, bortsett fra Blystadlia. Smestad og Rud har hatt den største veksten i denne perioden (figur 5).

Figur 4. Innbyggerantall i Rælingen kommune fordelt på kretser.

Figur 5. Kretsvis utvikling i Rælingen kommune 2001-2018.

Rælingen er en del av regionen Nedre Romerike og en del av et større sammenhengende bo- og arbeidsmarked (figur 6). Mange av kommunenes innbyggere er ikke opptatt av kommunegrenser når det gjelder jobb, idrett, friluftaktiviteter, kulturtilbud, og utdanning.

Bærekraftige løsninger for arealbruk, transport, fortetting, knutepunkter og klimagassutslipp kan ikke løses av kommuner enkeltvis. Utvikling av Rælingen må derfor planlegges ved å se kommunen som en del av regionen og hovedstadsregionen.

Figur 6. Region Nedre Romerike.

Befolkningsprognose

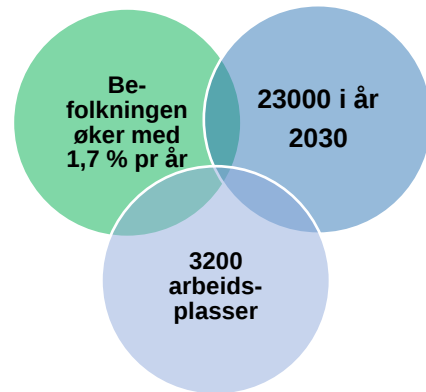
Prognoser fra Akershus fylkeskommunes fra 2018 viser tre ulike scenarioer for 17 år framover. Det anslås tydelig at regionen rundt Oslo kommer til å vokse, men hvor mye og hvor er mer usikkert. De siste 17 årene har befolkningen i regionen økt med 30 prosent. Årsaken til vekst har i de fleste av disse årene vært nettoinnvandring, men de siste tre årene har innenlands nettoflytting vært den viktigste drivkraften bak veksten. Alle tre scenarioer legger lav eller moderat nasjonal befolkningsvekst til grunn.

Innvandringen forutsettes å være lav eller moderat i årene framover. Nettoflyttingen til tidligere Akershus fylke er det som skiller scenarioene fra hverandre. I scenario *middels vekst* vil folketallet i regionen øke fra ca. 614 000 i 2018 til 770 000 i 2035, en økning på over 156 000 personer.

Rælingen kommune følger befolkningsutviklingen nøye, og utarbeider befolkningsprognoser hvert år. Med en høy utbyggingstakt forventes det at befolkningsveksten vil være 2,2 prosent

årlig i gjennomsnitt fram mot 2030, med en topp i perioden 2021-2028. En høy aktivitet på inn- og utflytting i Rælingen, gjør det imidlertid vanskelig å forutse hvilke og hvor mange innbyggere som kommer til å bo i Rælingen i framtiden, samt hvilke tjenestebehov de kommer til å ha. I 2030 anslås befolkningen til å være på over 23 000 innbyggere.

De siste ti årene har kommunen hatt en gjennomsnittlig befolkningsvekst på 1,7 prosent pr år. I Rælingen er det fødselsoverskuddet som sett over flere år gir størst bidrag til befolkningsveksten. Boligbygging påvirker også befolkningsutviklingen og kommunen er med på å påvirke hvor mange boliger som bygges og bidrar dermed til å øke eller redusere befolkningsveksten. Hvordan befolkningsutviklingen endres over tid sier også noe om samfunnsutviklingen i en kommune.

Næringsutvikling

Velferdssamfunnet er avhengig av et levende og vekstkraftig arbeidsliv, som gjennom sin virksomhet skaper verdier og arbeidsplasser, noe som også er positivt for lokal identitet, klima og miljø. Analyser viser at regioner og kommuner med gode pendlingsmuligheter til store arbeidsmarked i naboregioner og nabokommuner tiltrekker seg nye innbyggere.

Rælingen kommune har om lag 3200 arbeidsplasser hvor det meste av sysselsettingen er innenfor helse- og sosialtjenester og dernest innenfor undervisning. Det er totalt 27 bedrifter innenfor industri i Rælingen. Det er flest bedrifter innen maskinreparasjon og - installasjon, deretter kommer møbelindustri og annen industri, metallvareindustri og tekstil-, beklednings- og lærvareindustri.

Det er små geografiske avstander på Nedre Romerike og en utstrakt arbeidspendling mellom kommunene. Innbyggere i Rælingen har kort vei til arbeidsplassen, også de som pendler.

Næringsstrukturen i regionen er i endring. Arealkrevende logistikk og produksjon søker seg ut av befolkningstette områder og mot rimeligere arealer knyttet til effektive transportårer. Lillestrøm og Lørenskog kommuner har flere større næringsområder med god tilgang til effektiv infrastruktur. Kunnskapsbaserte næringer etablerer seg i klynger sentralt og urbant, nær kollektivt knutepunkt. Det er en tendens at de aller mest sentrale områdene vinner i konkurransen om disse arbeidsplassene. Rælingen har lite ledige næringsarealer, men kunnskapsintensiv industri krever ikke like store arealer som plasskrevende industri. Det skal derfor utarbeides en næringsstrategi som tar utgangspunkt i kommunens ulike roller for å fremme innovasjon og næringsutvikling. Strategien skal også ivareta bærekraftsmål, både sosialt, økonomisk og miljømessig.

Det blir også viktig å søke samarbeid med aktuelle aktører i regionen og bygge opp om et næringsliv som kan bidra til motstrøms pendling og god utnyttelse av den økte kapasiteten i infrastrukturen. Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) har næringsutvikling som et strategisk satsningsområde og har utarbeidet en felles næringsstrategi med utgangspunkt i regionens fortrinn, kompetanse og særpreg.

Økonomiske rammer og virkemidler

Samfunnet oppleves som mer komplekst enn før og kommunesektoren er i endring. Kommunen opplever at forventningene til kommunen som tjenesteyter øker, samtidig som de økonomiske rammene blir strammere. Innovasjon og digitalisering blir viktig i denne sammenhengen, men enda viktigere er behovet for å møte innbyggerne på en annen måte. Vi må jobbe med mestring i alle livets faser og ansvarliggjøring av egne innbyggere. Medarbeiderne må være omstillingsdyktige, engasjerte og opptatt av samfunnsoppdraget og medarbeider- og kompetanseutvikling og satsning på fagmiljø blir sentralt.

Samskapingskommunen er begrep som brukes for å beskrive *den nye kommunen*. Dette defineres som en metode hvor ansatte, politikere, innbyggere og næringsliv sammen finner ut hvordan et behov eller en utfordring skal løses.

Befolkningsveksten i Rælingen har store konsekvenser for kommunens oppgaver og prioriteringer. Veksten krever økt kapasitet i de fleste av kommunens tjenester og store investeringer i sosial og teknisk infrastruktur, som skoler, barnehager, gravplasser og eldreomsorg, og systemer for vann, avløp og avfall. En mer mangfoldig befolkning og flere eldre krever dessuten at kommunale tjenester videreutvikles for å være bedre tilpasset innbyggernes behov.

Økonomien i Rælingen kommune er preget av små marginer og stramme rammer, med årlige innsparinger i budsjetttrammene. Samtidig har skatteinntektene de siste årene vært vesentlig høyere enn forventet, og kommunens disposisjonsfond har økt. Den nasjonale veksten forventes å bli lavere framover, samtidig som finanskostnadene øker i Rælingen ved økt lånegjeld. Det er derfor behov for å ta i bruk virkemidler for å få kontroll over økonomien på lang sikt.

Rælingen har store utviklingsplaner som egen kommune, og i perioden framover forventes et høyt investeringsnivå. De første store investeringene som forventes er etablering av en ny skole på Fjerdingby og et nytt kommunalt bygg i sentrum, Ravinen kultur- og familiesenter.

Nye utfordringer som offentlig sektor står overfor krever innovasjon og omstilling. Trangere offentlig økonomi, økende forventninger fra innbyggerne, tverrsektorielle og tverrfaglige problemstillinger gir utfordringer som krever at kommunene tar i bruk nye løsninger. Det handler ikke kun om hvor raskt og billig en tjeneste kan produseres og leveres, men vel så mye om å møte samfunnets og brukernes behov med større treffsikkerhet.

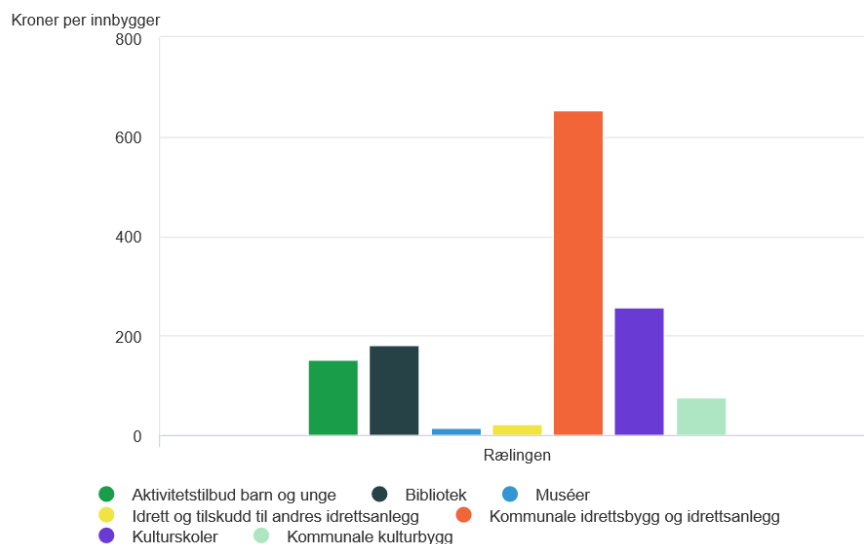
Innovasjonsarbeidet i Rælingen kommune skal bidra til tjenester som møter innbyggernes behov, sikrer faglig forsvarlighet og lovpålagte oppgaver. I tillegg rettes innovasjonsinnsatsen mot interne arbeidsmåter- og prosesser, for bedre ressursutnyttelse, effektivitet og kvalitet. Innovasjonsprosjektene utfordrer vanlig praksis, utforsker ulike veier til løsning og involverer sluttbrukerne. Rælingen kommune skal skape verdier med de ressurser som finnes, gjennom effektiviserings- og innovasjonsarbeid. Ansatte samarbeider på tvers av virksomheter og fagmiljøer, og legger til rette for systematisk involvering av innbyggerne i utformingen av nye løsninger.

Digitalisering handler ikke først og fremst om teknologi, men om å bruke teknologi til å fornye, forenkle og forbedre. Ved riktig bruk av data, kunstig intelligens, robotisering og sensorteknologi skal digitaliseringsinnsatsen i Rælingen kommune bidra til økt effektivitet og kvalitet.

Kultur, frivillighet og fritid

Kulturopplevelser og gode møteplasser er viktig for trivsel og et rikt sosialt liv i lokalsamfunnet. Kommunen har en viktig rolle som samarbeidspartner og tilrettelegger for frivillighet og et levende organisasjonsliv (figur 7). I tillegg har kommunen ansvar for å drive kulturaktiviteter som bibliotek, kulturskole og frivillighetssentral.

I Rælingen har det vært en markant høyere deltakelse i kulturskolen sammenliknet med fylket og landet. Dette kan forklares med økning i antall barn i kommunen. Ser vi på *prosentandelen* som deltar i kulturskolen, får vi en nedgang. Dette kan forklares med kapasitetsutfordringer, særlig på skolene der mange av aktivitetene foregår.

Figur 7. Fordeling kulturmidler i Rælingen kommune.

Kultur - og idrettsarenaer, friluftsområder med stier og løyper og møteplasser for uorganisert fritidsaktiviteter bidrar til at kommunens innbyggere har muligheter til å leve gode og aktive liv. Et godt samarbeid med frivillige organisasjoner bidrar til en mer bærekraftig drift av kommunene. Muligheten til å motta eller yte frivillig innsats for lokale lag og foreninger eller kommunen er viktig for livskvalitet for den enkelte og for å utvikle Rælingen som lokalsamfunn.

Rælingen har et mangfold av ulike idrettslag og foreninger som jobber for å skape et tilbud til innbyggerne. Lett tilgjengelighet og lav terskel for deltakelse er viktig for at alle skal ha mulighet til å delta og oppleve glede. Kommunen skal være med å legge til rette for at alle som ønske det skal ha mulighet til å delta idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

Det har i løpet av de siste årene blitt flere barn og unge pr idrettsanlegg i Rælingen. Det kommer av at antall anlegg er uendret, mens antall barn og unge i kommunen har økt. Ser vi på tall for medlemsutvikling, som kan si oss noe om aktivitet i befolkningen, viser tallene i folkehelseoversikten at prosentandelen medlemmer blant innbyggere har sunket de siste årene, særlig i barnegruppa.

Ved at kommunen legger til rette gjennom gode kulturelle og sosiale møteplasser i nærmiljøet, blir terskelen for daglig fysisk aktivitet for befolkningen lavere. Rælingen er omgitt av friluftsområder som gir god tilgang til skog og vann for de fleste. Rælingen kommune vektlegger god tilgjengelighet til natur- og grøntområder som en vesentlig del av kommunens identitet, og som vesentlig i vårt planarbeid.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen har en viktig rolle som lokal beredskapsmyndighet og samfunnsutvikler for trygge og robuste lokalsamfunn. Som planmyndighet har kommunen ansvar for å fremme samfunnssikkerhet og forebygge risiko gjennom sin planbehandling. Kommunen skal kartlegge risiko og sårbarhet, forebygge uønskede hendelser og ha beredskap mot det som likevel skjer. Kommunes risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) danner grunnlaget kommunens videre beredskapsarbeid. Gode tjenester er i seg selv et viktig virkemiddel for å sikre et trygt samfunn. Ved å inkludere flest mulig og legge til rette for at alle kan delta, kan vi redusere sosial uro. Velfungerende institusjoner er mer robuste.

Klimatilpasning

Klimaendringer kan føre til mer ekstremvær og flere naturhendelser. I regionen er det i hovedsak ventet større endringer i nedbørsmønster, og kommunen må være klar til å håndtere farer som kan oppstå på grunn av dette. Kunnskap om klimaendringer må kombineres med kunnskap om konsekvenser for samfunnet. Det er ikke nødvendigvis ekstremvær i seg selv som skaper utfordringer, men når det rammer kritiske funksjoner som igjen gir konsekvenser for liv, helse og materielle verdier.

Økt nedbør og særlig intense nedbørsperioder gir vann- og avløpssektoren store utfordringer framover. En god strategi for overvann er avgjørende for å lykkes med å opprettholde sikkerhet mot skade på helse, miljø og infrastruktur, og kan bidra til investeringer i overvannstiltak som er samfunnsøkonomisk lønnsomme. Det er også viktig at dette hensyntas i den helhetlige arealplanleggingen, som å unngå bekkelukking, for å ta vare på funksjonelle økosystem.

Et fokus på naturbaserte løsninger, alt fra å ta vare på eksisterende natur til å tilrettelegge for mer tekniske løsninger som baserer seg på elementer fra naturen, er multifunksjonelle og kostnadseffektive. Det å ivareta eller restaurere robuste økosystemer og sikre blågrønn infrastruktur, er løsninger som også er viktig for å ivareta naturmangfoldet i et endret klima.

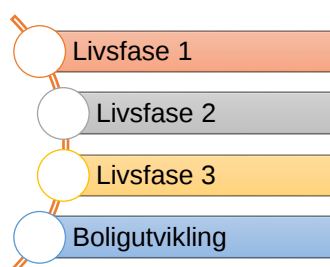
Smittevern

Kommunen skal ifølge smittevernloven sørge for at alle som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen er sikret nødvendige smittevernhjelp. Dette kan være forebyggende tiltak, nødvendige undersøkelser, behandling og pleie utenfor institusjon og pleie i sykehjem eller annen kommunal helseinstitusjon. Tiltak og tjenester for å forebygge smittsomme sykdommer eller motvirke at de spres vil utgjøre et eget område i arbeidet med strategier i helse- og folkehelsearbeidet.

Kapittel 3: Utviklingstrekk og utfordringer

Leve og mestre hele livet

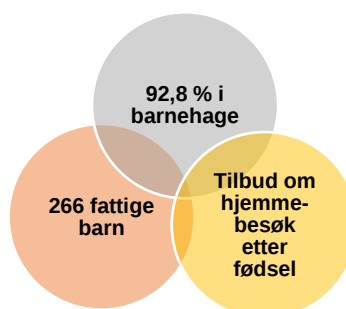

Et livsløpsperspektiv i arbeidet med sosial bærekraft i kommuneplanen vil bidra til at vi jobber mer tverrfaglig. Det vi kan kalle samfunnsfloker, for eksempel ensomhet og sosial ulikhet, kjennetegnes ved at de ikke kan løses med enkeltstående innsats på

ett enkelt samfunnsområde eller fagfelt. Det er tre avgjørende faser i et livsløp som er viktig at kommunen arbeider aktivt med for at innbyggere skal kunne tåle de utfordringene som livet kan gi: Fra svangerskapet til treårsalder, å komme gjennom videregående skole og over i arbeid, og å utsette skrøpeligheit. God helse, både fysisk og psykisk er viktig, men livskvalitet og ikke minst livsmestring handler om mer enn helse. Det kan være opplevelse av trygghet, tilhørighet, ha sosiale nettverk og delta i nærmiljøet.

Livsfase 1 legger grunnlaget for om barnet får en god oppvekst. At et barn kjenner nærhet og trygghet overfor de voksne rundt seg er avgjørende for barnets utvikling, læringsmulighet og psykiske helse. En god barndom varer hele livet. Små barn har liten mulighet til å påvirke sine levekår, og det er derfor viktig med en målrettet oppvekstpolitikk og tidlig innsats og støttetiltak for utsatte barn før de begynner på skolen. Helsestasjonen har en unik mulighet til å observere og følge opp utsatte barn, og har derfor tett tverrfaglig samarbeid med andre kommunale tjenester og spesialisthelsetjenesten.

Barnehager med god kvalitet viser seg å påvirke den enkeltes helse, utdanning og økonomi i voksen alder. I tidlig barndom utvikler barn seg mer enn i noen annen periode i livet, og grunnlaget for videre læring og utvikling legges her. Flere funn viser at barnehager av høy kvalitet er spesielt viktig for barn fra vanskeligstilte familier, sårbare barn og barn med særlige behov. Å jobbe for å sikre god kvalitet i alle barnehagene i Rælingen er viktig.

KOBLING TIL FN'S BÆREKRAFTSMÅL

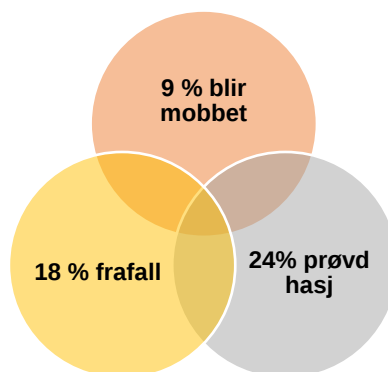
KOBLING TIL PLAN

Kommuneplanens samfunnsdel
Helse- og omsorgsplan
Plan mot vold i nære relasjoner
Strategi for barnehageeier
Strategi for kulturtjenestene

KOBLING TIL KUNNSKAPS-GRUNNLAG

Folkehelseoversikten
Tilstandsrapport barnehage

Livsfase 2 regner vi med å gjelde fra videregående og over i arbeid, selv om grunnlaget legges lenge før ungdomsskolealder. Tidlig innsats er dermed et nøkkelord. Vi ser altså at arbeidet med livsfase 1 henger nøye sammen med resultater i arbeidet i livsfase 2. Vi vet at dersom barnet har hatt en god og trygg barndom er sjansen for å fullføre videregående stor. Og hvis ungdommen har gjennomført videregående skole, vet vi at hun eller han har gode muligheter til å unngå problemer knyttet til sosial ulikhet senere i livet. Arbeidet for at barn og unge skal bli fysisk og psykisk robuste vil samtidig medvirke til en utsettelse av skrøpelighet når de blir eldre.

Ungdataundersøkelser for ungdomsskole og videregående skole viser at de fleste ungdommer er fornøyde, men at vi har en økning i antall som oppgir å bli mobbet. Vi har ikke målinger fra så mange år tilbake, men vi har tall fra 2013-15 som viser at 7 % oppgir å bli mobbet, og tall fra 2016-18 der antall som blir mobbet er på 9 %. Mobbing kan få store utslag de unges liv og skolene må fortsette å forebygge mobbing.

Frafall videregående har gått ned ifølge tall fra Folkehelseinstituttet, fra 30% i 2013-15 til 18% i årene 2016-18. I arbeidet med frafall er det behov for helhetlig og langsiktig satsing. Tiltak i kommunen må settes inn allerede i barnehagen og videreføres i grunnskolen.

Skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom er et viktig lavterskeltilbud for unge. Tilbakemeldinger fra ungdomsrådet viser at ungdommen er opptatt av nok ressurser og gode åpningstider på helsestasjonen. Ungdataundersøkelser viser at 14 % oppgir å ha depressive symptomer. For å møte utfordringen med psykisk helse og livskvalitet er tiltak for økt aktivitet og deltakelse viktig. Vi ser en økning i antall unge som kjøper og bruker hasjbruk, særlig hos gutter, men gjenspeiles i nasjonale tall.

For å kunne fange opp barn og unges behov forutsettes det god samhandling og koordinering av tjenestetilbudet.

KOBLING TIL PLAN

Helse- og omsorgsplan

Vold i nære relasjoner

Strategi for skoleeier

Strategi for kulturtjenestene

Strategi for mottak av

flyktninger

Kommunedelplan idrett,

fysisk aktivitet og friluftsliv

KOBLING TIL KUNNSKAPS-GRUNNLAG

Folkehelseoversikten

Tilstandsrapport skole

Ungdataundersøkelsen

Prosjektet *bedre tverrfaglig innsats* (BTI)

SAFIR

Livsfase 3 handler om å utsette skrøpelighet. Dette vil gi flere gode leveår og være positivt både for den enkelte og for samfunnet. Skrøpelighet er en medisinsk tilstand som vises ved vekttap, redusert muskelkraft, lavt aktivitetsnivå, langsom gange og utmattelse.

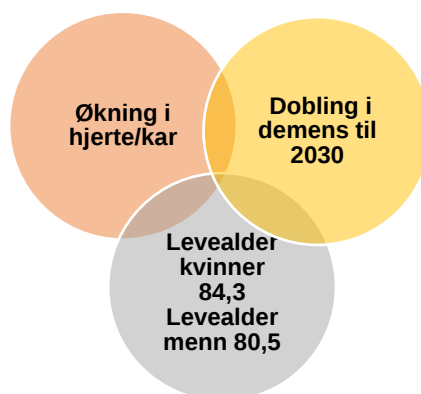
Aldring vil etter hvert øke graden av skrøpelighet, men dette kan påvirkes og forsinkes ved at man er mest mulig aktiv fysisk, mentalt og sosialt. Tidlig innsats er også et nøkkelord her. Antall eldre i Rælingen vil stige i årene som kommer. Fram til 2040 forventes andelen over 80 år å stige betydelig. Både en økning i befolkning generelt, og økning i andelen eldre spesielt, krever langsiktig planlegging og utvikling av lokalsamfunnet og de ulike kommunale tjenestene.

Forventet levealder er et viktig mål på helsetilstanden. Å utsette skrøpelighet handler også om å unngå skader som hoftebrudd og forebygge sykdom. Norge har mange friske eldre sammenliknet med mange andre land i Europa og de fleste eldre vil ha mange aktive og gode år foran seg. Kommunen kan ikke bare forholde seg til økt behov for hjemmetjenester og medisinsk behandling, men også økende andel friske eldre som er på vei ut av arbeidslivet. Bedre helse blant eldre kan bli en viktig ressurs for samfunnet framover.

Demens er en sykdom og ikke en naturlig del av det å bli eldre. Vi vil få en økning i antall med demens fordi vi får en økning i antall eldre. Sunn livsstil, høyere utdanning og godt sosialt nettverk ser ut til å redusere risikoen for utvikling av demens. Det er spesielt viktig at eldre er fysisk, mentalt og sosialt aktive.

En boligutvikling som sikrer gode boliger og hindrer at utsatte grupper i befolkningen står utenfor boligmarkedet er viktig for opplevd trygghet, tilhørighet og mestring. Erfaringsmessig er det slik at fortetningsområder nær kollektivknutepunkter er attraktive for den kjøpesterke eldre delen av befolkningen. Andelen eldre øker framover, og det er forventet at denne gruppen fortsetter å etterspørre leiligheter med livsløpsstandard. Boligskiftet frigjør eneboliger som gjerne blir overtatt av barnefamilier.

Det er viktig med et bredt botilbud slik at innbyggergrupper ikke må flytte ut av kommunen for å finne passende bolig. Hvilke boligtyper vi bygger i hvilke områder har mye å si for den demografiske sammensetningen.

KOBLING TIL PLAN

Helse- og omsorgsplan
Demensplan
Plan mot vold i nære relasjoner
Plan for kommunens boligsosiale virksomhet
Overordnet samhandlingsplan

KOBLING TIL KUNNSKAPSGRUNNLAG:

Folkehelseoversikten
Befolknings- og boligoversikten
Tilstandsrapport helse- og omsorg
Tilstandsrapport samhandling

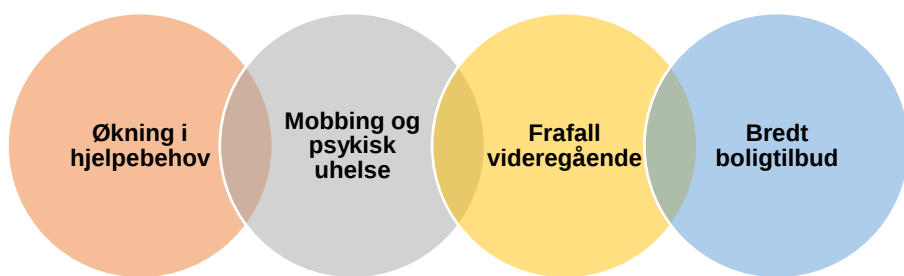
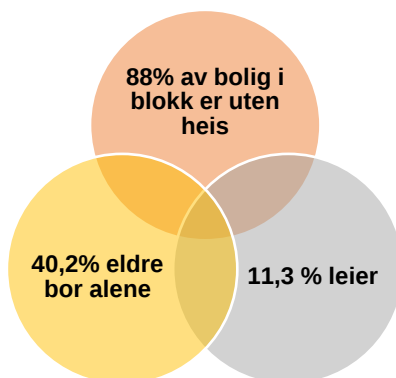
88 % av boenhetene i kommunens blokker er uten heis, og dette er høyere enn i nabokommuner. Andelen er tilnærmet uendret fra 2012.

Selv om kommunen forsøker å legge til rette for variasjon i boligtyper også i fortetningsområder, er prisnivået en utfordring for barnefamilier, førstegangsetablerere og lavinntektsgrupper. Variasjon i boligtyper er viktig for å ivareta en sosial bærekraft og kunne tilby boliger for alle.

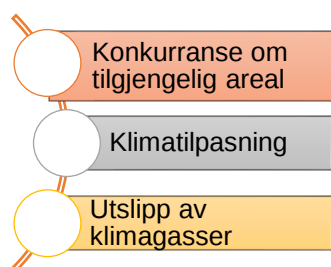
Kommunen må være bevisst på dette når kommuneplanen revideres. I tillegg er det nødvendig å ta i bruk andre virkemidler som utbyggingsavtaler, kommunal eiendomspolitikk og bruk av Husbankens låne - og støtteordninger for å styrke en boligsosial profil.

Det er et nasjonalt mål at boliger til vanskeligstilte skal spres mest mulig rundt i kommunen, samt at bomiljøer skal bestå av ulike boligtyper og størrelser. Det er behov for å gjennomgå boligutviklingen og kommunens virkemidler for å møte boligbehovet og utvikle gode boligstrategier.

Fokusområdene innenfor folkehelse i Rælingen kommune vil være følgende:

Klima og miljø

Rælingen kommune har flere utfordringer knyttet til bærekraftig miljø- og klimautvikling. Vi er en utpreget bokommune i vekst, noe som gir et stort press på det fysiske miljøet rundt oss.

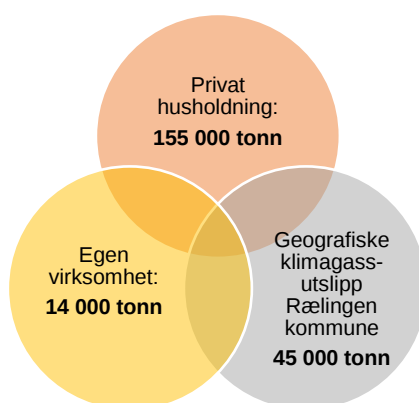
Konkurransse om tilgjengelig areal

blir sterkere ved en voksende befolkning og utvikling, og det medfører også en økning i trusselen mot naturmangfoldet. Dette gir kommunen et større ansvar på fokus på en fortetningspolitikk og langsiktig strategi av arealbruk. Dette må innebære bevaringer av raver, matjord og leveområdene for dyr, fugler og insekter.

Klimatilpasning handler om å ta hensyn til dagens og fremtidens klima, og hindre negative konsekvenser og utnytte muligheter. I Akershusregionen ventes det i hovedsak større endringer i nedbørsmønster som kan få konsekvenser, og da særlig for infrastruktur, bygninger og framkommelighet.

Kommunene har en særlig viktig rolle som planmyndighet, og viktige verktøy i dette arbeidet er arealplanlegging og utforming av bygninger og infrastruktur. Klimatilpasning og tiltak for å redusere utslipp av klimagasser har til felles at de bidrar til å redusere risiko knyttet til et klima i endring.

Utslipp av klimagasser er en hovedutfordringene internasjonalt, nasjonalt og lokalt. For å møte FNs 2°C mål, må klimagassutslippet reduseres med 80 % innen 2050. Dette betyr at vi i Rælingen må møte behovet til økt befolkning og samtidig redusere egne utslipp. Dette innebærer blant annet å utvikle smartere energikilder og endring i bruk av energi.

KOBLING TIL FN'S BÆREKRAFTSMÅL

KOBLING TIL PLAN

Kommunedelplan klima- og energi

Eiendomsstrategi

Lokal læreplan for klima og energi* (*vurderes avviklet grunnet fagfornyelsen i grunnskolen)

Strategi for overvannshåndtering
ROS klimatilpasning

KOBLING TIL KUNNSKAPSGRUNNLAG

Tilstandsrapport for natur og miljø 2015-2018

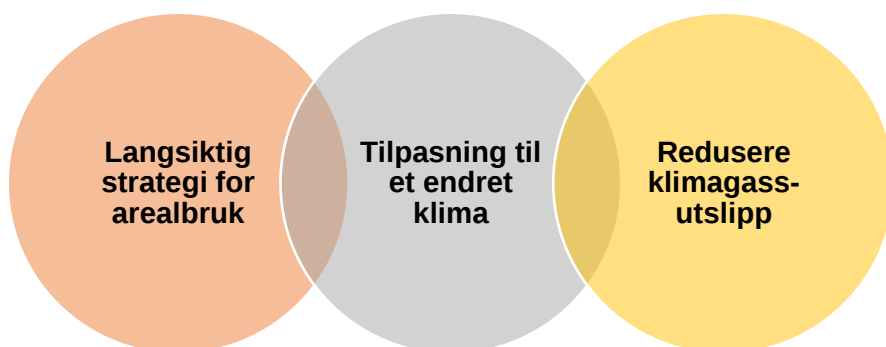
Klimagassregnskap (2017)

Kartlegging av natur

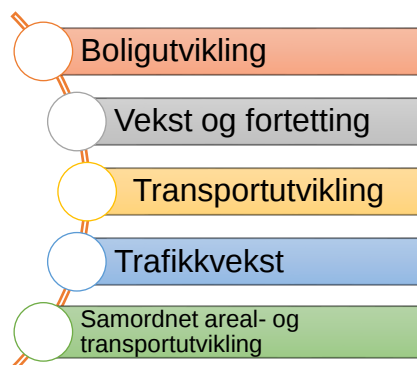

Transport og reise står for 40 % av kommunens direkteutslipp og er en av hovedutfordringene når det gjelder å redusere kommunens CO₂ utslipp. Det er derfor behov for en satsning på tiltak for miljøvennlig transport for å nå målet om reduksjon. Videre vil det åpne opp for utfordringer knyttet til bedre kollektivtilbud og innfartsparkeringer, samt flere ladepunkter for el-biler.

Fokusområdene til klima- og miljøarbeidet til Rælingen kommune vil være følgende:

Areal og transport

Boligutviklingen i Rælingen har hovedsakelig foregått sør i kommunen, innenfor Smestad skolekrets. Hovedtyngden av boligmassen i kommunen består av eneboliger, men det er også områder der bygningsmassen stort sett består av blokkbebyggelse. I perioden 2012-2018 har det i

Rælingen samlet vært en økning i andel eneboliger og rekkehus i forhold til blokkbebyggelse og tomannsboliger.

Det har vært fokus på å endre utviklingen ved å legge til rette for fortetting og oppføring av blokkbebyggelse nord i kommunen. Framover planlegges det for en økning i andel blokkbebyggelse og rekkehus.

Det er forventet at boligbyggingen vil øke vesentlig fra 2022. Frem mot 2030 er det anslått at det kan bli oppført nærmere 2000 nye boliger, noe som tilsvarer et gjennomsnitt på ca. 200 nye boliger per år. Det er forventet høyest utbygging på Fjerdingby, med over 800 boliger i samme periode.

Transportutviklingen har tydelige koblinger til kommunens arealdisponeringer og trafikkmengden på hovedveinettet har økt de siste årene i takt med boligutviklingen både i Rælingen og deler av Enebakk. Trafikkmengden er størst på Nedre Rælingsveg (fv. 120) inn mot Lillestrøm. Tall fra vegkart.no for 2019 viser en ÅDT (årsdøgntrafikk) på mellom 10.000 til 14400 på fv. 120, fra Fjerdingbykrysset og inn til rundkjøringen mot Lillestrøm, og mellom 3750 og 6616 på Øvre Rælingsveg (fv. 301). Trafikkveksten har sammenheng med blant annet boligutbyggingen og stor andel utpendling av kommunen.

Fram mot 2025 er det på Nedre Rælingsveg forventet en økning i trafikkmengde (ÅDT) til mellom 16500 og 24100, fra Fjerdingbykrysset og inn til rundkjøringen mot Lillestrøm. På Øvre Rælingsveg (fv. 301) er det forventet en økning i trafikkmengde (ÅDT) til mellom 7300 og 8100 innenfor samme tidsperiode.

Det er spesielt store trafikkutfordringer nord i kommunen inn mot rundkjøringen ved utløpet av Rælingstunnelen inn mot Lillestrøm. Den reduserte framkommeligheten får store

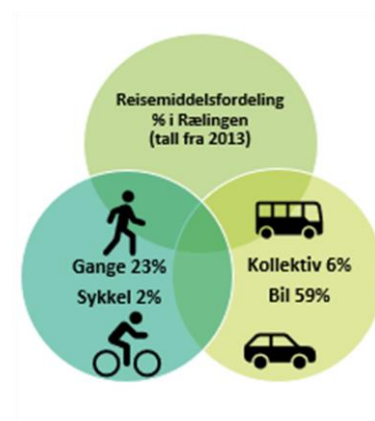
KOBLING TIL FN'S BÆREKRAFTMÅL

KOBLING TIL PLAN

Kommuneplanens arealdel
Kommuneplanens
samfunnsdel

Kommunedelplan for
trafikksikkerhet

konsekvenser for kollektivtrafikken som forsinkes av køen, noe som medfører økt reisetid inn mot Lillestrøm stasjon. Dette virker negativt inn på kollektivtilbudet og bidrar til at kollektivandelen ikke får den ønskede økningen.

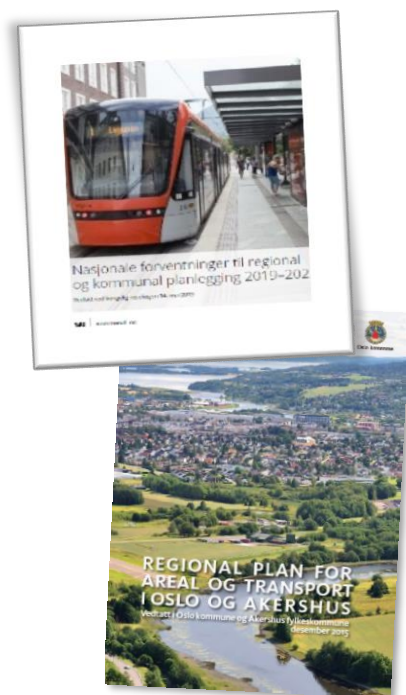
Når kommunen vokser blir det større press på de eksisterende forbindelseslinjene og eksisterende infrastruktur. Framover vil det være nødvendig å se på tiltak som vil bidra til et mer effektivt, bærekraftig og klimavennlig transportsystem i tråd med overordnede retningslinjer og føringer. Mobilitet som tema bør derfor ha et større fokus ved revidering av kommuneplanen, hvor det forankres tydeligere føringer og strategier. Dette har blant annet betydning for kommunens attraktivitet, muligheten for å planlegge for lavt utslipp av klimagasser, trafikksikre forhold, tilgjengelighet til ulike tjenestefunksjoner, friluftslivsområder og liknende.

Det vil blant annet være behov for å sikre framkommelighet mellom kommunens steder og inn mot Fjerdingby og Lillestrøm, hvor spesielt kollektivtrafikk, syklende og gående bør få høy prioritet. Det vil også være viktig å videreutvikle et sammenhengende gang- og sykkelveinett, med spesielt fokus på de strekningene som forventes å få størst økning av gående og syklende.

Å finne bærekraftige løsninger for arealbruk, transport og tettstedsutvikling vil også bli viktig. Det er forventet at kommunen har et større fokus på en bærekraftig areal- og transportutvikling, i tråd med overordnede retningslinjer og føringer. Nasjonale og regionale myndigheter forventer at kommunen vurderer vekstmuligheter innenfor eksisterende byggeområder, hvor det legges opp til høyere utnyttelse og at fortetnings- og transformasjonspotensialet utnyttes først. Tettere bebyggelse rundt knutepunkt er blant annet et viktig grep for en mer effektiv arealutnyttelse. Fjerdingby er i regional plan for areal og transport utpekt som Rælingens prioriterte tettsted.

For å sikre oppfølging av regional plan for areal og transport er det behov for å foreta vurderinger av hvor utbyggingen skal prioriteres i kommunen og fortetningspotensial innenfor de ulike områder, som må forankres videre i kommuneplanen. Det har hittil vært utfordrende å følge opp overordnede retningslinjer og føringer, da det ikke eksisterer virkemidler for å kunne prioritere og styre veksten i tilstrekkelig grad.

Prioritering og styring av veksten er blant annet viktig for å kunne sikre økonomisk bærekraft i arealplanleggingen. Dette innebærer at man eksempelvis prioriterer utvikling av boligvekst innenfor arealer der kommunen investerer, som da vil kunne danne grunnlag for en mer optimal dimensjonering av kommunale

tjenester. Dette er viktig for å ha kontroll på når investeringsbehov og utgifter kommer, som også vil gi større forutsigbarhet for kommunen.

Tettstedsutvikling vil også bli en viktig føring i arbeidet med kommuneplanens arealdel, som blant annet er viktig for trivsel og trygghet, bosetting, næringsutvikling og ivaretagelse av miljøhensyn. Hvordan vi former våre omgivelser betyr mye for vår hverdag og hvordan vi lever våre liv. Ved å vektlegge kvalitet, nærhet og tilgjengelighet i utformingen av stedene, legges et grunnlag for trivsel og livsutfoldelse. For å sikre ønsket stedsutvikling må det være et større fokus på dette i den fysiske planleggingen. Ved blant annet å legge føringer i arealdelen kan det sikres at viktige hensyn blir ivare tatt i planprosessene.

For å kunne foreta gode langsiktige løsninger innenfor areal- og transportplanleggingen i tråd med overordnet retningslinjer, vil det være viktig at det forankres tydelige føringer og arealstrategier i kommuneplanen. Disse må videre sikres gjennom bestemmelser i arealdelen. Dette må følges opp videre gjennom andre planer i kommunen, og ses i sammenheng på tvers av flere fagfelt innenfor de ulike enhetene. For å sikre dette vil det blant annet være behov for et oppdatert og grundig kunnskapsgrunnlag, som kan bidra til faglig tyngde, og forankres videre i planer samt plan- og byggeprosesser.

Det vil også være viktig at areal- og transportutvikling ses både i regional sammenheng og på tvers av kommunegrenser, når det gjelder trafikkvekst og utbyggingsmønster. For blant annet å finne løsninger for transportutfordringene i Rælingen er kommunen avhengig av et tett samarbeid med de tilgrensende kommunene, samt fylkeskommunen og Ruter.

Fokusområdene innenfor areal- og transportplanleggingen i Rælingen kommunen vil være følgende:

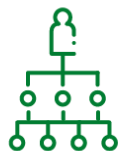
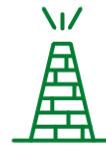
Kapittel 4: Planer og strategidokumenter (foreløpig)

Nedenfor er det satt opp en samlet oversikt over behov for planer og strategier for Rælingen i kommende fireårsperiode. En samlet oversikt over kommunens planer ligger [her](#). Revisjon av oversikten vil bli gjort årlig i handlingsprogrammet.

Tittel på plan	Gjelder for periode	Neste revisjon (oppstart)	Kommentarer
Overordna planer			
Planstrategi	2016-2019	2020	Planlagt vedtak juni 2020
Kommuneplanens samfunnsdel	2014-2025	2020	Revideres med planlagt vedtak høsten 2021. Vekt på bred medvirkning. Arealstrategi som en del av samfunnsdelen.
Kommuneplanens arealdel	2014-2025	2020	Revideres med planlagt vedtak høsten 2021. Vekt på bred medvirkning.
Teknisk og miljø			
Hovedplan vei og veilys	2016-2026	2020	
Hovedplan vann og avløp	2016-2026	2020	
Kommunedelplan trafiksikkerhet	2016-2027	2020	
Kommunedelplan klima og energi	2015-2026	2020	Vurderes om dette blir en temaplan ved neste revidering
Helse- og omsorg			
Demensplan	2016-2020	2020	
Helse - og omsorgsplan	2015-2026	2020	Vurderes som et strategidokument
Temaplan - tjenester i avdeling psykisk helse og avhengighet	2017-2020		Evalueres i 2020, oppstart revisjon avklares etter evaluering
Plan mot vold i nære relasjoner	2014-2017	2020	

Strategi for velferdsteknologi	2015	2021	
Plan for kommunens boligsosiale virksomhet	2013 - 16	2020	
Strategi for mottak av flyktninger	2015	2021	
Oppvekst			
Kompetanseplan for kommunale barnehager	2020	2021	Årlig
Kompetanseplan for Rælingsskolen	2020	2021	Årlig
Strategi for skoleeier	2019-2022	2022	
Strategi for barnehageeier	2018-2021	2021	
Lokal læreplan for klima og energi	2015-2026		Vurdere om planen utgår grunnet fagfornyelsen.
Administrasjon og organisasjon			
Kommunikasjonsplan	2017-2020	2020	
Alkoholpolitisk plan	2020	2020	
Veteranplan	2020	2020	
Overordnet kompetansestrategi	2016	2020	
Overordnet beredskapsplan	2017	2020	
Helhetlig ROS-analyse		2020	Kommunestyret tar ROS-analysen kun til orientering
Digitaliserings- og innovasjonsstrategi	2018-2021	2021	
Kultur og idrett			
Strategi for kulturtjenestene	2019-2023	2023	
Kommunedelplan for kulturminner – og miljøer	2017-2028	2021	
Kommunedelplan idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv	2017-2028	2020	
Andre			

Strategi for eiendom	2019-2030		Ikke planlagt revisjon p.t.
Strategi for næring og næringsutvikling	2009	2021	
Kommunedelplan landbruk	2016-2027	2025	
Oversiktsdokument for skolekapasitet		2021	Oppstart (ikke revisjon). Skal bygges på tidligere saker om skolekapasitet og tidligere skolebruksplan. Avklares form og innhold i utvalg for oppvekst og planutvalget.
Reguleringsplaner i kommunens regi			
Områdereguleringer			
Områderegulering Løvenstad		Oppstart 2020	
Detaljreguleringer			
Nordby idrettsanlegg		Allerede oppstartet	
Brudalsvegen		Allerede oppstartet	

Trivselskommunen med nærhet til Østmarka og Øyeren

Rælingen kommune
Postboks 100
2025 Fjerdingby

Besøksadresse:
Bjørnholthagan 6
2008 Fjerdingby

Telefon: 63 83 50 00

E-post:

postmottak@ralingen.kommune.no